

(3 Hours)**(Total Marks : 100)****check whether you have got the right question paper.**

- N.B. :**
- 1) Questions No. 1 is compulsory.
 - 2) Attempt any four questions out of remaining.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

1. Explain the meaning of the following terms: **(Any four)** **(20)**
 - a) Human Resource Information System.
 - b) Mental Health
 - c) Downsizing
 - d) Career Development
 - e) Exit interview
 - f) Assessment Centre
 - g) Management Development Programme
2. Answer the following questions:- **(20)**
 - a) Explain the role and importance of HRM.
 - b) What are the steps involved in Human Resource Planning (HRP)?
3. Answer the following questions:- **(20)**
 - a) Explain the types of interviews in selection process.
 - b) What is job description? Explain how to write job description.
4. Answer the following questions:- **(20)**
 - a) What are the modern methods of performance appraisal?
 - b) Write a note on safety measures
5. Answer the following questions:- **(20)**
 - a) Discuss the effects of stress on performance at workplace.
 - b) What are the challenges faced by trainer?
6. Answer the following questions:- **(20)**
 - a) Discuss the advantages in succession planning.
 - b) What are the safety measures adopted by organization for the health of the employees?
7. Case Study

Saffron tax consultants have their business spread across Kolkata and have a client coverage of around 1000 clients that include individual, firms and companies. During the peak months and days when nearing to deadline of tax returns filings, employees work till 12 mid night and resume next day from 7am. Firm sometimes have the problem of high absenteeism at workplace.

Questions:

 - a) What can be stress management strategies used by the firm to maintain the morale of employees?
 - b) Suggest the ways to overcome the problem of absenteeism.

(मराठी भाषांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १) प्र.क्र.१ अनिवार्य आहे.
२) उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
३) उजवीकडील आकडे संपूर्ण गुण दर्शवितात.

१. कोणत्याही चार संज्ञा स्पष्ट करा.

- अ) मनुष्यबळ माहिती यंत्रणा
ब) मानसिक स्वास्थ्य
क) डाऊनसायझिंग
ड) कारकिर्द विकसन
ई) निर्गमन मुलाखत
फ) चाचणी केंद्र
ग) व्यवस्थापन विकास कार्यक्रम

(२०)

२. खालील प्रश्न सोडवा:-

- अ) मनुष्यबळ व्यवस्थापनाची भूमिका आणि त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) मनुष्यबळ नियोजनाच्या विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.

(२०)

३. खालील प्रश्न सोडवा:-

- अ) निवडप्रक्रियेतील मुलाखतीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
ब) कार्य विश्लेषण म्हणजे काय? कार्य विश्लेषण कसे लिहावे ते स्पष्ट करा.

(२०)

४. खालील प्रश्न सोडवा:-

- अ) कामगिरी मूल्यमापनाच्या आधुनिक पद्धती स्पष्ट करा.
ब) 'कर्मचाऱ्यांसाठीच्या सुरक्षा उपाययोजना' ह्या विषयावर टीप लिहा.

(२०)

५. खालील प्रश्न सोडवा:-

- अ) कार्यालयीन ताणतणावाचा कामगिरीवर काय परिणाम होतो, ते स्पष्ट करा.
ब) प्रशिक्षकासमोर येणाऱ्या विविध समस्यांचे वर्णन करा.

(२०)

६. खालील प्रश्न सोडवा:-

- अ) उत्तराधिकार नियोजनाच्या विविध फायद्यांची चर्चा करा.
ब) कर्मचाऱ्यांच्या उत्तम आरोग्यासाठी आस्थापनांमध्ये घेण्यात येणाऱ्या विविध उपाययोजना कोणत्या ते स्पष्ट करा.

(२०)

७.

सॅफ्रॉन ही कर सल्लागार आस्थापना असून त्यांचा व्यवसाय संपूर्ण कलकत्ता शहरात पसरलेला आहे. त्यांच्या १००० च्या आसपास ग्राहकांमध्ये व्यक्ती, भागीदारी व्यावसायिक आणि कंपन्यांचा समावेश आहे. कर विवरण पत्र भरण्याची तारीख जवळ आली की त्यांचे कर्मचारी रात्री १२ वाजेपर्यंत कार्यरत असतात आणि दुसऱ्या दिवशी सकाळी ७ वाजता पुन्हा काम सुरू करतात. ह्यामुळे कधीकधी त्यांना मोठ्या गैरहजेरीचा फटका बसतो.

अ) कर्मचाऱ्यांना प्रोत्साहित ठेवण्यासाठी ताणतणावाच्या नियोजनाच्या कोणत्या पद्धती लागू करता येऊ शकतील, ते सांगा.

ब) गैरहजेरीची समस्या दूर करण्याच्या उपाययोजना सुचवा.